

Miljödepartementet
103 33 Stockholm

DATUM 2010-12-15
DNR D 1.1-0373/2010

Remissyttrande över rutiner för införsel och utplantering av varg (M2010/4434/Na)

Brottsförebyggande rådet (Brå) har fått promemorian "Genetisk förstärkning av den svenska vargstammen" på remiss. Sammanfattningsvis bedömer Brå att införsel och utplantering av varg innebär vissa risker för en negativ påverkan av de grova jaktbrotten. Upptäcktsrisken kan därför behöva ökas genom en intensifierad övervakning i syfte att skydda rovdjuren och upptäcka tecken på illegal jakt.

Enligt den inventering av vargpopulationen som Brå refererade till i rapporten "Illegal jakt på stora rovdjur. Konflikt i laglöst land?" (Brå rapport 2007:22) konstaterades att varannan varg som dör, dör av illegal jakt.

För att förebygga de grova jaktbrotten är förankring av rovdjurspolitiken viktig. På senare tid har också rovdjursförvaltningen decentraliserats och besluten har därför kommit närmare de människor som lever i områden med rovdjur. Dessutom har jägarna fått ett ansvar för förvaltningen genom licensjakt på varg.

Som miljöministern påpekade på remissmötet tidigare i veckan är licensjakten knuten till att samtidigt förstärka vargstammen genom införsel och utplantering. Flera remissinstanser som yttrade sig menade att man borde avvakta med inplanteringen av varg för att få ytterligare tid till förankring. Samtidigt ligger det mycket i argumentet att en rovdjurspolitik som uppfattas som konsekvent innehåller både licensjakt och inplantering.

Införsel och utplantering av varg riskerar dock att för vissa rovdjursmotståndare uppfattas som närmast en provokation från statsmakternas sida. I bakgrunden ligger den konflikt som tas upp i Brå:s rapport och som också behandlats av annan forskning. En mindre grupp rovdjursmotståndare umgås dessutom med en seglivad konspirationsteori att inplantering redan sker i lönnedom. Dessa personer kan möjligen anse att deras teorier förvandlas till verklighet.

Frågan är på vilket sätt införsel och utplantering av varg kommer att påverka de grova jaktbrotten? Det är givetvis omöjligt att besvara denna fråga eftersom det finns olika motiv bakom brotten och därmed olika typer av gärningspersoner. Vissa jaktbrott

beror exempelvis på rena tillfälligheter. Det är då fråga om gärningspersoner som tar lagen i egna händer när tillfälle erbjuds. På andra ytterkanten finns planerade brott där flera personer kan vara inblandade.

Brå tolkar förslaget att inplanteringen bidrar till att vargpopulationen sprids över ett större geografiskt område och leder till att fler län får vargstammar. Vi vet inte hur enskilda personer kommer att reagera och agera när varg blir en angelägenhet för nya geografiska områden. Samtidigt borde trycket minska på de platser där det redan finns gott om varg, vilket kan påverka jaktbrotten i minskande riktning. Till detta ska dock läggas det befintliga motståndet hos vissa, som finner argument för illegal jakt i införsel och utplantering av varg. Sammantaget bedömer Brå att införsel och utplantering av varg innebär vissa risker för en ökning av de grova jaktbrotten.

Under sådana förhållanden kan brottsförebyggande och brottsbekämpande insatser övervägas. På senare tid har miljöbrottsorganisationen inom polisen och åklagarväsendet förstärkts. Utredningsresurserna bedöms därför som goda. Vad som kunde förbättras är att öka upptäcktsrisken för gärningspersonerna genom att övervakningen av rovdjur intensifierades hos länsstyrelserna och genom polisflyget. På det sättet ökar också förutsättningarna att upptäckta brott. Brå erinrar också om att otillåten påverkan förekommer mot personer inom rovdjursförvaltningen och myndighetspersoner som utreder grova jaktbrott.

Detta yttrande har fattats av undertecknad myndighetschef. Vid handläggningen deltog chefsjuristen Lars Korsell, föredragane, och utredaren Johanna Hagstedt.

Jan Andersson

Lars Korsell